

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

*Факультет № 6
Кафедра соціології та психології*

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи»
обов'язкових компонент освітньої програми
другого (магістерського) рівня вищої освіти

053 Психологія (практична психологія)

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол №7 від 30.08.2023 р.

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол №7 від 25.08.2023 р.

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально
- економічних дисциплін
Протокол №7 від 29.08.2023 р.

Розглянуто на засіданні кафедри соціології та психології
Протокол №8 від 15.08.2023р.

Розробники:

Професор кафедри соціології та психології, доктор педагогічних наук, професор
Тюріна В.О.

Рецензенти:

1.Професор кафедри ЮНЕСКО та соціального захисту Державного
біотехнологічного університету (ДБТУ), доктор педагогічних наук, доцент
Данченко І.О.

2.Завідувач кафедри психології і педагогіки факультету №3 Харківського
національного університету внутрішніх справ, доктор педагогічних наук,
професор Федоренко О.І.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 4,0 Загальна кількість годин – 120 Кількість тем – 9	05 Соціальні та поведінкові науки; 053 Психологія; другий (магістерський) рівень вищої освіти	Навчальний курс – 2. Семестр – 3. Види контролю: екзамен.
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
денна форма навчання		заочна форма навчання
Лекції – 20; Семінарські заняття – 28; Практичні заняття – 0; Лабораторні заняття – 0; Самостійна робота – 72; Індивідуальні завдання: Курсова робота – Реферати –		Лекції – 16; Семінарські заняття – 16; Практичні заняття – 0; Лабораторні заняття – 0; Самостійна робота – 88; Індивідуальні завдання: Курсова робота – Реферати –

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи» є оволодіння слухачами магістратури системою знань про педагогічні закономірності формування та розвитку особистості, її виховання та навчання, феномени та типи спілкування у суспільстві; розвиток практичних умінь і навичок організації та проведення занять у ЗВО.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи» є оволодіння слухачами магістратури теоретичними знаннями з теорії формування та розвитку педагогічної науки, її загальними положеннями, цілями, методами та застосуванням цих знань у різних галузях людської діяльності, формуванні конструктивного підходу до оточуючих людей, колективів та груп з метою ефективного спілкування, співпраці та здійснення педагогічного впливу.

Міждисциплінарні зв'язки: «Історія педагогіки», «Педагогіка», «Загальна психологія», «Педагогічна психологія», «Вікова психологія», «Дидактика та теорія виховання», «Психологія особистості», «Психологія пізнавальної сфери», «Соціальна педагогіка», «Корекційна педагогіка».

Очікувані результати навчання: згідно з вимогами освітньої програми у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні

знати: предмет, структуру і принципи педагогіки як навчальної дисципліни; предмет, структуру психології як навчальної дисципліни; основні етапи розвитку світової педагогічної думки; основні етапи розвитку педагогіки в Україні; основні закономірності педагогічного процесу; основні категорії дидактики та теорії виховання; методи навчання та виховання; психологічні пізнавальні процеси; їх закономірності; форми організації навчальної та виховної роботи; шляхи попередження і розв'язання конфліктів; поняття про особливості роботи з юнаками.

вміти: визначати предмет та завдання педагогіки і психології як науки та як навчальної дисципліни; застосовувати методи психолого-педагогічних досліджень з метою вивчення особистості учня та колективу учнів; давати всебічну психолого-педагогічну характеристику особистості та всього колективу й на основі одержаних знань будувати свою роботу з людьми; робити психолого-педагогічний аналіз поведінки і діяльності людей; аналізувати навчальні заняття та виховні заходи; організувати навчально-виховний процес; організовувати і здійснювати педагогічний експеримент; вести виховну роботу з юнаками (курсантами); застосовувати прийоми педагогічної техніки.

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни: Педагогіка і психологія вищої школи		
Інтегральна компетентність	І. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК-3	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
	ЗК-4	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
	ЗК-6	Здатність приймати обґрунтовані рішення
	ЗК-8	Навички міжособистісної взаємодії.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК-9	Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну діяльність відповідно до запиту.

	СК-11	Здатність дотримуватися норм професійної етики
	СК-12	Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет і завдання педагогіки вищої школи. Історія розвитку педагогічної думки. Розвиток педагогічної думки в Україні

Виховання як предмет педагогіки. Основні завдання педагогіки вищої школи. Місце педагогіки серед інших наук. Виховання у первісному, рабовласницькому та феодальному суспільствах. Виховання, школа та розвиток педагогічної думки у XV - XIX століттях. Школа та педагогіка XX століття. Історія школи та педагогіки в Україні.

Тема 2. Основи науково-педагогічних досліджень

Мета, завдання, етапи та рівні науково-педагогічного дослідження. Методи науково-педагогічного дослідження. Оформлення результатів дослідження.

Тема 3. Дидактика. Предмет і основні категорії дидактики.

Процес навчання. Зміст освіти

Дидактика та її основні категорії. Завдання сучасної дидактики. Єдність освітньої, виховної та розвиваючої функцій процесу навчання. Структура процесу навчання. Діяльність викладача у навчальному процесі, її призначення та структура. Загальна характеристика змісту освіти. Нормативні документи, що відображають зміст освіти.

Тема 4. Принципи навчання

Обґрунтування принципів навчання. Характеристика принципів навчання. Взаємозв'язок та взаємозумовленість принципів навчання.

Тема 5. Методи навчання у вищій школі. Методи проблемного навчання

Поняття про методи навчання та їх класифікація. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності. Методи стимулювання навчальної діяльності. Методи проблемного навчання. Методи активного навчання.

Тема 6. Підготовка викладача до заняття. Тематичне планування. Рациональна організація навчально-пізнавальної діяльності студентів і курсантів.

Планування діяльності викладача. Тематичне планування. Організація навчального матеріалу. Складання плану заняття. Принципи раціональної організації навчально-пізнавальної діяльності студентів і курсантів. Засоби раціональної організації навчально-пізнавальної діяльності студентів і курсантів.

Тема 7. Особистість і діяльність. Пізнання як діяльність. Структура навчально-пізнавальної діяльності.

Психологічна характеристика особистості. Активність особистості людини. Визначення поняття діяльності. Структура навчально-пізнавальної діяльності.

Тема 8. Пізнавальні процеси особистості. Увага. Відчуття. Сприйняття. Пам'ять. Мислення. Емоції. Воля.

Поняття про пізнавальні процеси. Поняття про увагу; види уваги. Розвиток уваги. Поняття про відчуття. Поняття про сприйняття. Сприйняття як дія; сприйняття простору; сприйняття часу і руху. Загальне поняття про пам'ять. Види пам'яті. Процеси пам'яті (запам'ятовування, відтворювання, забування, збереження). Мислення. Загальна характеристика мислення. Види мислення. Поняття про уяву. Види уяви. Роль уяви у пізнавальній діяльності. Мова. Поняття про мову і мовленнєву діяльність. Розвиток мови у процесі навчання. Поняття про почуття. Вираз емоційних станів. Форми переживання почуттів. Поняття про волю. Вольові якості особистості, їх формування.

Тема 9. Сучасні освітні технології. Принципи і прийоми педагогічної техніки; їх застосування у навчальному процесі у ЗВО МВС України.

Поняття про освітні технології. Сучасні освітні технології. Принципи педагогічної техніки. Прийоми педагогічної техніки.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						
	Всього	з них:					Вид контролю
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Тема № 1 Предмет і завдання педагогіки вищої школи. Історія	12	2	2			8	Екзамен

розвитку педагогічної думки. Розвиток педагогічної думки в Україні.							
Тема № 2 Основи науково-педагогічних досліджень. Предмет і основні категорії дидактики. Процес навчання. Зміст освіти.	12	2	2			8	
Тема № 3 Принципи навчання.	12	2	2			8	
Тема № 4 Методи навчання у вищій школі	16	4	4			8	
Тема 5. Форми організації навчальної роботи у ЗВО МВС України. Тип і структура заняття. Контроль та оцінка результатів навчально-пізнавальної діяльності.	12	2	2			8	
Тема 6. Підготовка викладача до заняття. Тематичне планування. Раціональна організація навчально-пізнавальної діяльності студентів і курсантів.	14	2	4			8	
Тема 7. Особистість і діяльність. Пізнання як діяльність. Структура навчально-пізнавальної діяльності.	14	2	2			8	
Тема 8. Пізнавальні процеси особистості. Увага. Відчуття. Сприйняття. Пам'ять. Мислення. Емоції. Воля.	14	2	4			8	
Тема 9. Сучасні освітні технології. Принципи і прийоми педагогічної техніки; їх застосування у навчальному процесі у ЗВО МВС України.	16	2	6			8	
Всього за семестр	120	20	28			72	

4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						
	Всього	з них:					Вид контролю
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 3							
Тема № 1 Предмет і завдання педагогіки вищої школи. Історія розвитку педагогічної думки. Розвиток педагогічної думки в Україні.	12	1	1			10	Екзамен
Тема № 2 Основи науково-педагогічних досліджень. Предмет і основні категорії дидактики. Процес навчання. Зміст освіти.	12	1	1			10	
Тема № 3 Принципи навчання.	12	2	2			8	
Тема № 4 Методи навчання у вищій школі	14	2	2			10	
Тема 5. Форми організації навчальної роботи у ЗВО МВС України. Тип і структура заняття. Контроль та оцінка результатів навчально-пізнавальної діяльності.	14	2	2			10	
Тема 6. Підготовка викладача до заняття. Тематичне планування. Раціональна організація навчально-пізнавальної діяльності студентів і курсантів.	14	2	2			10	
Тема 7. Особистість і діяльність. Пізнання як діяльність. Структура навчально-пізнавальної діяльності.	14	2	2			10	
Тема 8. Пізнавальні процеси особистості. Увага. Відчуття. Сприйняття. Пам'ять. Мислення. Емоції. Воля.	14	2	2			10	
Тема 9. Сучасні освітні	14	2	2			10	

технології. Принципи і прийоми педагогічної техніки; їх застосування у навчальному процесі у ЗВО МВС України.						
Всього за семестр №3	120	16	16			88

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань та завдань до тем навчальної дисципліни	Література:
Тема № 1. Предмет і завдання педагогіки вищої школи. Історія розвитку педагогічної думки. Розвиток педагогічної думки в Україні.	
<i>Підготувати реферативні повідомлення за однією з наведених тем:</i> 1. Завдання педагогіки вищої школи. 2. Розвиток педагогічної думки в Україні у ХХ столітті.	1, 3, 7, 8,11,
Тема № 2. Основи науково-педагогічних досліджень. Предмет і основні категорії дидактики. Процес навчання. Зміст освіти.	
<i>Підготувати відповіді на запитання:</i> 1. У яких документах відображено зміст освіти? 2. У чому полягає відмінність термінів «процес навчання» і «навчальний процес»?	1, 3, 7, 8,14
Тема № 3. Принципи навчання.	
<i>Обґрунтувати взаємозв'язок та взаємозалежність принципів навчання</i>	1, 3, 7, 8,11,
Тема № 4. Методи навчання у вищій школі	
<i>Проаналізувати методи навчання, які були використані на заняттях (за вибором слухача магістратури)</i> <i>Підготувати відповіді на запитання:</i> 1. Які методи навчання відносяться до Словесних методів навчання? 2. Яке навчання називається проблемним? 3. Охарактеризуйте методи проблемного навчання. 4. Охарактеризуйте частково-пошуковий метод проблемного навчання.	1, 3, 7, 8,11,
Тема № 5. Форми організації навчальної роботи у ЗВО МВС України. Тип і структура заняття. Контроль та оцінка результатів навчально-пізнавальної діяльності.	
<i>Скласти план лекційного, семінарського та практичного занять за обраною навчальною темою.</i> <i>Підготувати відповіді на запитання:</i>	1, 3, 7, 8,14

1. Яку структуру має комбіноване заняття? 2. Яку структуру має лекційне заняття? 3. Яку структуру має семінарське заняття?	
Тема № 6. Підготовка викладача до заняття. Тематичне планування. Раціональна організація навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти у ЗВО.	
<i>Розробити самостійно тематичний план за обраною навчальною темою.</i> <i>Підготувати реферативні повідомлення за однією з наведених тем:</i> 1. Тематичне планування. 2. Основні положення раціональної організації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти.	1, 3, 7, 8, 11, 14
Тема №7. Особистість і діяльність. Пізнання як діяльність. Структура навчально-пізнавальної діяльності.	
<i>Підготувати реферативні повідомлення за однією з наведених тем:</i> 1. Особистість і діяльність. 2. Структура навчально-пізнавальної діяльності.	4, 9, 10
Тема № 8. Пізнавальні процеси особистості. Увага. Відчуття. Сприйняття. Пам'ять. Мислення. Емоції. Воля.	
<i>Підготувати реферативні повідомлення за однією з наведених тем:</i> 1. Увага як пізнавальний процес. 2. Сприйняття як пізнавальний процес. 3. Відчуття як пізнавальний процес. 4. Пам'ять, її види.	4, 9, 10
Тема № 9. Сучасні освітні технології. Принципи і прийоми педагогічної техніки; їх застосування у навчальному процесі у ЗВО МВС України.	
<i>Розробити план заняття з урахуванням прийомів педагогічної техніки.</i>	1, 3, 7, 8, 11,

5. Індивідуальні завдання

5.1. Теми рефератів

1. Завдання педагогіки вищої школи.
2. Розвиток педагогіки вищої школи в Україні.
3. Місце педагогіки серед інших наук.
4. Виховання у первісному, рабовласницькому та феодальному суспільствах. Виховання, школа та розвиток педагогічної думки у XV - XIX століттях.
5. Методологія науково-педагогічного дослідження.
6. Методи науково-педагогічного дослідження.
7. Оформлення результатів дослідження.

8. Дидактика та її основні категорії.
9. Завдання сучасної дидактики.
- 10.Єдність освітньої, виховної та розвиваючої функцій процесу навчання.
Діяльність викладача у навчальному процесі, її призначення та структура.
Загальна характеристика змісту освіти.
- 11.Нормативні документи, що відображають зміст освіти.
- 12.Взаємозв'язок та взаємозалежність принципів навчання.
- 13.Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
- 14.Методи стимулювання навчальної діяльності.
- 15.Методи активного навчання.
- 16.Ігрові методи навчання.
- 17.Інтерактивне навчання.
- 18.Проблемне навчання; методи проблемного навчання у ЗВО.
- 19.Основна форма організації навчання.
- 20.Організація навчально-пізнавальної діяльності тих, хто навчається.
Характеристика форм організації навчання.
- 21.Тип і структура заняття.
- 22.Контроль та його роль у керівництві та управлінні навчальної діяльності.
- 23.Зміст, види та методи контролю.
- 24.Оцінка результатів навчальної діяльності.
- 25.Планування діяльності викладача.
- 26.Тематичне планування.
- 27.Складання плану заняття.
- 28.Принципи раціональної організації навчально-пізнавальної діяльності студентів і курсантів.
- 29.Засоби раціональної організації навчально-пізнавальної діяльності студентів і курсантів.
- 30.Активність особистості людини.
- 31.Визначення поняття діяльності.
- 32.Структура навчально-пізнавальної діяльності.
- 33.Поняття про пізнавальні процеси.
- 34.Поняття про увагу; види уваги; розвиток уваги.
- 35.Поняття про відчуття. Поняття про сприйняття.
- 36.Загальне поняття про пам'ять. Види пам'яті.
- 37.Процеси пам'яті (запам'ятовування, відтворювання, забування, збереження). Мислення. Загальна характеристика мислення. Види мислення.
- 38.Поняття про уяву; види уяви; роль уяви у пізнавальній діяльності.
- 39.Поняття про мову і мовленнєву діяльність; розвиток мови у процесі навчання.
- 40.Поняття про почуття. Вираз емоційних станів.
- 41.Поняття про волю; вольові якості особистості, їх формування.
- 42.Поняття про освітні технології.
- 43.Сучасні освітні технології.
- 44.Принципи педагогічної техніки.

45. Прийоми педагогічної техніки.

5.2. Теми курсових робіт (не передбачено навчальним планом)

5.3. Теми наукових робіт (не передбачено навчальним планом)

6. Методи навчання

Навчання з дисципліни проходить у формі: лекцій і семінарів, а також самостійної та індивідуальної роботи.

Лекційні заняття передбачають розгляд основних теоретичних положень педагогіки і психології вищої школи.

Семінарські заняття проводяться у формі обговорення лекційного матеріалу, конкретних самостійних розробок та доповідей.

- конспектування лекцій та самостійне опрацювання лекційного матеріалу за власним конспектом лекцій;

- підготовка до семінарських занять;

- вирішення творчих практичних схематичних завдань;

- частково-пошуковий метод;

- метод наукового порівняння;

- методи проблемного навчання;

- інтерактивний метод роботи в малих групах.

Самостійна робота за кожною темою передбачає таке: конспектування лекцій та самостійне опрацювання лекційного матеріалу за власним конспектом лекцій; *вивчення*: - наукової літератури за темою; роботу з словниками, періодичними виданнями; складання таблиць; виконання схематичних завдань та інше.

Індивідуальна робота передбачає підготовку тематичних повідомлень та виконання наукових робіт у вигляді рефератів, есе та тематичних повідомлень; виконання індивідуальних завдань.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

1. Предмет Педагогіки вищої школи.
2. Основні завдання педагогіки.
3. Місце педагогіки вищої школи серед інших наук.
4. Виховання у первісному, рабовласницькому та феодальному суспільствах.
5. Виховання, школа та розвиток педагогічної думки у XV - XIX століттях.
6. Школа та педагогіка XX століття.
7. Дидактика та її основні категорії.
8. Завдання сучасної дидактики.
9. Єдність освітньої, виховної та розвивальної функцій процесу навчання.

10. Структура процесу навчання.
11. Діяльність викладача у навчальному процесі, її призначення та структура.
12. Загальна характеристика змісту освіти.
13. Нормативні документи, що відображають зміст освіти.
14. Обґрунтування принципів навчання.
15. Характеристика принципів навчання.
16. Поняття про методи навчання та їх класифікація.
17. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
18. Методи стимулювання навчальної діяльності.
19. Методи проблемного навчання.
20. Методи активного навчання.
21. Поняття про форми організації навчання.
22. Основна форма організації навчання.
23. Організація навчально-пізнавальної діяльності тих, хто навчається.
24. Характеристика форм організації навчання.
25. Тип і структура заняття.
26. Контроль та його роль у керівництві та управлінні навчальної діяльності.
27. Зміст, види та методи контролю.
28. Оцінка результатів навчальної діяльності.
29. Планування діяльності викладача.
30. Тематичне планування.
31. Організація навчального матеріалу.
32. Складання плану заняття.
33. Принципи раціональної організації навчально-пізнавальної діяльності курсантів.
34. Засоби раціональної організації навчально-пізнавальної діяльності курсантів.
35. Структура навчально-пізнавальної діяльності.
36. Пізнавальні процеси.
37. Поняття про увагу; види уваги; розвиток уваги.
38. Поняття про відчуття.
39. Поняття про сприйняття; сприйняття як дія. Загальне поняття про пам'ять; види пам'яті.
40. Процеси пам'яті (запам'ятовування, відтворювання, забування, збереження).
41. Мислення. Загальна характеристика мислення; види мислення.
42. Поняття про уяву. Види уяви.
43. Роль уяви у пізнавальній діяльності.
44. Поняття про мову і мовленнєву діяльність. Розвиток мови у процесі навчання.
45. Поняття про почуття.
46. Поняття про волю.
47. Вольові якості особистості, їх формування.
48. Поняття про освітні технології.
49. Сучасні освітні технології.

50.Принципи педагогічної техніки.

51.Прийоми педагогічної техніки.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Оцінювання навчальної дисципліни проводиться за результатами поточної підсумкового контролю.

Поточний контроль передбачає накопичення балів до індивідуального рейтингу здобувача за відповідним навчальним курсом. Максимальна кількість балів, які здобувач може накопичити за результатами поточного контролю – 50.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- якості та активності роботи здобувача на лекційних заняттях;
- якості та активності роботи здобувача на семінарських та/або практичних заняттях;
- якості виконання завдань у межах самостійної роботи.

При визначенні поточної успішності здобувачів враховуються якість видів робіт, виконуваних ними: під час аудиторних заняттях; в межах самостійної роботи; як індивідуальних завдань; під час контрольних робіт. Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Окрім того, враховується ініціативність та активність здобувачів, що вони проявляють під час аудиторних занять.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах. Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту або заліку. Максимальна кількість балів, отриманих на іспиті або заліку – 50.

Для обліку сукупного результату підсумкового контролю використовується загальна кількість балів, отриманих здобувачем за результатами поточного контролю (протягом семестру), до якої додається кількість балів, отриманих за результатами іспиту або заліку.

Результати підсумкового контролю відображуються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках. **Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (заліку, екзамену) обов'язкова.** У разі, якщо здобувач не з'явився на підсумковий контроль (залік, екзамен), науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Здобувач вищої освіти має право на визнання результатів навчання (умінь, компетентностей) у неформальній та/або інформальній освіті, які поширюється на дисципліни обов'язкової та вибіркової компонент, що за тематикою та змістом відповідають як навчальній дисципліні загалом, так і її окремим розділам, темам, індивідуальним завданням (курсова робота, контрольна робота тощо), які передбачені робочою програмою (силабусом) конкретної навчальної дисципліни. (Див. нормативний документ «Положення про порядок визнання в Харківському національному університеті внутрішніх справ **результатів** навчання (умінь, компетентностей) у неформальній та/або

інформальній освіті» URL

http://univd.edu.ua/files/generaldocs/non_formal_education.pdf)

Умови визначення навчального рейтингу здобувача, а також вимоги і критерії оцінювання деталізовані нижче.

УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ						
Види робіт	Кількість видів робіт		Максимум балів за 1 вид роботи		Разом	
	Денна форма	Заочна форма	Денна форма	Заочна форма	Денна форма	Заочна форма
Робота на лекційному занятті	10	8	1	2	10	16
Робота на семінарському або практичному занятті	14	8	2	3	28	24
Індивідуальне завдання	1	1	12	10	12	10
Екзаменаційне тестування	1	1	5 0	5 0	50	50
Разом:					100	
ПРИНЦИП НАРАХУВАННЯ БАЛІВ						
Види робіт	Кількість балів за один вид робіт	Критерії оцінювання				
Робота на лекційному занятті	1/2	Всі лекції з даного курсу мають інтерактивний характер, отже, максимальну оцінку за роботу на лекції отримують здобувачі, які постійно включені у дискусію.				
	0,5/1	Мінімальну оцінку отримують здобувачі, які не беруть участі у дискусії, втім демонструють уважність і не відволікаються від ходу лекції на сторонні справи				
	0/0	Здобувач не отримує оцінку, якщо не проявляє активності на занятті				
Робота на семінарському занятті	2/3	Робота на практичному занятті оцінюється, виходячи з того, чи проводив здобувач <u>самостійну роботу</u> для підготовки до цього заняття (опрацювання наукових та інших інформаційних джерел для підготовки повідомлень, групових проєктів тощо), з урахуванням якості виконаної роботи. Максимальну кількість балів здобувач отримує, якщо вільно оперує інформацією з декількох наукових та/або інформаційних джерел за відповідною темою навчального курсу та якісно презентує свої наукові/інформаційні здобутки у вигляді повідомлення, бере активну участь у дискусіях на занятті, розгорнуто і обґрунтовано відповідає на поточні запитання викладача, бере активну участь у виконанні ситуативних завдань та розв'язанні проблемних ситуацій.				
	1/2	Здобувач отримує середню кількість балів, якщо оперує інформацією з декількох інформаційних джерел за відповідною темою курсу, під час заняття проявляє високу активність, бере				

		участь у дискусіях, розгорнуто і обґрунтовано відповідає на поточні запитання, бере участь у виконанні ситуативних завдань, розв'язанні проблемних ситуацій.
	0,5/1	Здобувач отримує мінімальну кількість балів, якщо не проявляє високої активності під час заняття, втім демонструє уважність і не відволікався від ходу заняття на сторонні справи.
	0/0	Здобувач не отримує бали, якщо не проявляє активності на занятті, не бере участь у передбачуваних змістом цього заняття видах робіт або виконав завдання з порушенням вимог академічної доброчесності
Індивідуальне завдання: розробка програми педагогічного дослідження, виконання письмової тематичної роботи.	12/10	<i>Індивідуальне завдання передбачає виконання здобувачем письмової роботи за обраною темою, яка має науковий характер і ґрунтується на аналізі інформації не менш ніж з трьох наукових джерел.</i> Максимальну кількість балів отримують здобувачі, які демонструють належний рівень знань і розуміння теми, знайомство із основними тенденціями, виявляють аналітичні здібності, здатність до самостійного, системного, логічного і послідовного мислення. Роботу оформлено відповідно до вимог.
	8-9/7	Індивідуальне завдання виконано частково та потребувало доопрацювання. Окремим частинам викладу бракує аналітичного характеру.
	5/4	Виконано частково, доопрацювання не було здійснене, терміни порушені. Роботі суттєво бракує систематичного аналізу й логічного та послідовного викладу. Робота містить фактографічні неточності та/або необґрунтовані судження.
	0/0	Завдання не виконано або виконано з порушенням вимог академічної доброчесності
Екзаменаційне тестування	1-50	Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал.

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS			
Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90–100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.

80–89	Добре («зараховано»)	B	« Дуже добре » – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома - трьома незначними помилками.
75–79		C	« Добре » – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками.
65–74	Задовільно («зараховано»)	D	« Задовільно » – теоретичний зміст курсу освоєний не повністю , але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань, містять помилки , робота з трьома значними помилками.
60–64		E	« Достатньо » – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
21–59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	« Умовно незадовільно » – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
1–20		F	« Безумовно незадовільно » – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна

1. Бандурка О.М., Тюріна В.О., Федоренко О.І. Основи психології і педагогіки: Підручник. / О.М. Бандурка, В.О. Тюріна, О.І. Федоренко. – Харків: Вид-во ХНУВС, 2003. – 336 с.
2. Бандурка О.М., Тюріна В.О., Федоренко О.І. Основи педагогічної техніки: Навчальний посібник. – Харків: ТИТУЛ, 2006. – 176 с.
3. Волкова Н.П. Педагогіка: посібник. / Н.П. Волкова - К.: АКАДЕМІЯ, 2013. -576 с.
4. Загальна психологія: Підручник. / За загальною редакцією академіка С.Д. Максименка.– 2-ге вид., переробл. і доп. – Вінниця: Нова Книга, 2004. – 704 с.
5. Кузьмінський А.І. Омеляненко В.Л. Педагогіка. Підручник. – К.: Знання, 2007. – 447 с.
6. Основи педагогічної майстерності / За ред. І.А. Зязюна. - К.: Вища школа, 2007.
7. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. / О.І. Федоренко, В.О. Тюріна, С.П. Гіренко та інші; за ред. О.І. Федоренко - Харків: ФОП Бровін О.П., 2020. – 240 с.
8. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / За ред. З.Н. Курлянд, Р.І. Хмелюк, А.В. Семенова та ін. Київ : Знання, 2007. 495 с.
9. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: Навчальний посібник для магістрантів і аспірантів / Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко. – К.: Філ-студія, 2016. – 320 с.
10. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: практикум: Навч. посіб. – К.: Каравела, 2018. – 336 с.
11. Психологія правоохоронної діяльності /Монографія/ О.О. Євдокимова, В.О. Тюріна та ін – Харків: ХНУВС, 2017.

Допоміжна

12. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. Київ : Знання, 2011. - 468 с.
13. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи : підручник. Київ : Каравела, 2018. 352 с.
14. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556- VII // Відомості Верховної Ради України від 19.09.2014.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/stru>
15. Рубан О.М. Педагогіка вищої школи : навч.- метод. посіб. Кіровоград : Кіровогр. юрид. ін-т ХНУВС, 2010. 110 с.
16. Finkel E. J. Best research practices in psychology: Illustrating epistemological and pragmatic considerations with the case of relationship science . / E.J. Finkel, P.W. Eastwick, H.T. Reis //Journal of personality and social psychology. – 2015.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Пошукова система Google Академія (Google Scholar) - <http://scholar.google.com>
2. Сайт «Brain Maps» - <http://brain-maps.org/>
3. **Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.** <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. **Метапошукова система NDLTD** (The Networked Digital Library of Theses and Dissertations), www.ndltd.org/resources. Забезпечує пошук повнотекстових дисертацій чи інформацію щодо дисертацій обмеженого доступу серед 4 млн. документів. Мова – англійська
5. **Пошукова система OATD (Open Access Theses and Dissertations)**, www.ndltd.org/resources. Надано у відкритому доступі дисертації та дипломні роботи співробітників та студентів більш ніж 1 тисячі дослідницьких інститутів, університетів, коледжів. Мова: англійська.
6. **Пошукова система DART- Europe**, libereurope.eu/dart-europe-e-theses-portal. Надано у відкритому доступі дисертації з бібліотек Європи. Представлено більш ніж 500 тис. робіт вчених з 600 університетів 28 країн Європи. Мова:англійська та інші європейські.
7. **Пошукові бази університетів Гетеборга, Умео та Стокгольма (Швеція) ,** www.dissertations.se, www.diva-portal.org. Надано більш ніж 50 тис. дисертацій шведських дослідників. Відкритий доступ більш ніж до половини робіт. Мова – англійська та інші європейські.
8. **PQDT Open** — база даних компанії ProQuest's UMI Dissertation Publishing, pqdtopen.proquest.com. Надано у відкритому доступі більш ніж 25 тис. дисертацій. Мова - англійська.
9. **theses.fr** - Проект інформаційного забезпечення вищої освіти за підтримкою міністерства освіти Франції, www.theses.fr. Надано відкритий доступ більш ніж до 30 тис. робіт. Мови- англійська, французька.